

Determinatie en de documentatie ervan.

Gerrit Speek & André J. van Loon

Ringers, d.w.z. mensen die vergunning hebben om in het wild levende vogels te vangen (U dus), verkeren in een aantal opzichten in een opmerkelijke positie. De belangrijkste daarvan is dat u vogels mag vangen en uit het vangmiddel moet verwijderen. Dat plaatst u in een glazen huisje, want uw handelingen worden door iedereen die vogels een warm hart toedraagt nauwkeurig en soms argwanend bekeken, een misstap kunt u niet uitleggen. Een ander aspect is dat u, behorend tot de paar honderd ringers in Nederland, die vogels in de hand krijgt, terwijl vele duizenden anderen hun verrekijker gebruiken om ze te kunnen herkennen. U kunt die vogels determineren terwijl u ze mag vasthouden, een bevoorrechte positie. Het stelt u in staat allerlei biometrische maten te noteren en van zeer dichtbij foto's te maken. In de praktijk zal bij het grootste deel van uw vangsten de determinatie niet op bijzondere problemen stuiten, klassieke valkuilen als Kleine Karekiet – Bosrietzanger en pullus Zilver-meeuw – Kleine

Mantelmeeuw even buiten beschouwing gelaten. Een heel enkele keer vangt u een vogel die minder vaak in Nederland wordt waargenomen. In dat geval wordt van u verwacht dat u uw determinatie kunt staven met meer dan voldoende ter zake doende biometrische gegevens aan de hand van determinatiegids(en) die up to date is (zijn), en een zo volledig mogelijke beschrijving, inclusief foto's en eventueel video, van het veren-kleed. Deze documentatie dient bij het VT te worden aangeboden anders kunnen we uw determinatie niet ondersteunen.

Tot nu toe hebt u nog niets nieuws gehoord; bovenstaande is al vele jaren lang het standpunt van de Ringcentrale en is als zodanig ook verwoord in het 'RingersBoek, handleiding voor medewerkers van het Vogeltrekstation'. In de praktijk van de laatste jaren blijkt er wel eens een determinatie van een minder vaak voorkomende vogelsoort te zijn die wenkbrauwfronsend binnen en buiten de ringerswereld wordt bekeken omdat die determinatie niet kan

worden gestaafd met de noodzakelijke documentatie. Een antwoord van de ringer is soms: daar heb ik geen biometrie en / of foto's voor nodig, ik weet dat wel. Misschien heeft die ringer wel gelijk, misschien niet, dat zullen we nooit te weten komen. Om dergelijke onzekerheden het hoofd te bieden en duidelijkheid te verschaffen over wanneer wel en wanneer niet, wordt een lijst in het leven geroepen met vogelsoorten waarvan u als ringer wordt verwacht wél uw determinatie te kunnen staven met voldoende documentatie materiaal. Voor de samenstelling van deze lijst is contact gezocht met de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA), binnen de Nederlandse ornithologie de erkende 'terzake doende' commissie op dit gebied. De CDNA werkt al jarenlang met een dergelijke lijst. De Ringcentrale heeft geen behoefte het wiel opnieuw uit te vinden en is van mening dat die lijst een uitstekend houvast is voor de ringer. Uw documentatiemateriaal betreffende een vogel van die lijst dient bij de Ringcentrale te worden aangeboden en de Ringcentrale draagt die

gegevens over aan de CDNA. Uiteraard staat niets u in de weg om die documenten regelrecht naar het CDNA te sturen.

Met ingang van 01 januari 2002 wordt van u als ringer het volgende verwacht:

Als u een vogel vangt die op bijgaande lijst is aangegeven als zeldzaam ('vet', 'onderstreept' en 'schuin'), dan kan de Ringcentrale uw determinatie slechts dan ondersteunen als die gestaafd wordt door het nodige documentatiemateriaal van terzake doende kenmerken zoals biometrische gegevens, een uitgebreide beschrijving van het verenkleed en foto's. Die door u verzamelde gegevens dienen naar de Ringcentrale of rechtstreeks naar de CDNA te worden opgestuurd.

Een vaak gehoorde opmerking van ringers is dat er vaak geen tijd is om een beschrijving etc. te maken omdat het te druk is met vogels; men wijst dan op het belang van de vogels. Met dat laatste is het VT het op zich eens, maar het hoeft de documentatie van de determinatie niet uit te sluiten. Bent u alleen?

Rondje lopen, netten dichtdoen, vogels verwerken en vervolgens de zeldzaamheid afhandelen. Meer dan een uur in een zakje is dan echt niet nodig. Documentatie van zo'n vangst is niet een kwestie van "dat doen we nog even als er tijd over is" maar hoort gewoon integraal bij de verantwoorde, wetenschappelijke afhandeling van de vangactiviteiten. Overigens, zijn er nog ringers zonder mobiele telefoon? Dus iemand waarschuwen om te komen helpen of fotograferen hoeft steeds minder een probleem te zijn.

Bijgevoegd is de lijst d.d. 01 januari 2002. Jaartallen geven het laatste jaar aan waarvoor beoordeling door de CDNA plaatsvond.

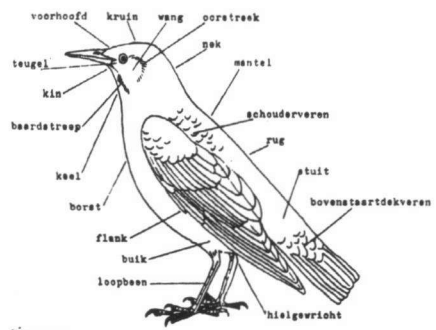
Op deze lijst hoort natuurlijk ook iedere soort en ondersoort die nieuw is voor de Nederlandse Avifauna en dus niet op deze lijst is vermeld. Ook hybriden tussen een zeldzame soort en een andere soort moeten worden opgestuurd (bv. Pleskes Mees: *Parus cyanus x caeruleus*).

Bovenstaande tekst (in samengevatte vorm) en de onderstaande soorten zijn natuurlijk ook te vinden op onze website www.vogeltrekstation.nl

Gerrit Speek, manager
Ringcentrale.

André J. van Loon, ringer 446,
contactpersoon ringzaken
CDNA.

postadres: Ringcentrale,
Postbus 40, 6666 ZG Heteren.
postadres: CDNA, Postbus 45,
2080 AA Santpoort-Zuid.

Lijst d.d. 1 januari 2002

Knobbelzwaan

Fluitzwaan

Kleine Zwaan

Wilde Zwaan

Sneeuwgans

Ross' Gans

Taigarietgans

Toendrarietgans

Kleine Rietgans

Gauwe Gans

Dwerggans (1989)

Kolgans

Groenlandse Kolgans (A.a.f.)

Hutchins' Canadese Gans (B.h.h.)

Grote Canadese Gans

Brandgans

Roodhalsgans

Witbuikrotgans

Zwarte Rotgans (1998)

Casarca

Bergeend

Krooneend

Tafeleend

Witoogeend

Ringsnaveleend

Kuifeend

Topper

Kleine Topper

Witkopeend

Stellers Eider

Koningseider

Eider

Harlekijneend

Zwarte Zee-eend

Amerikaanse Zee-eend

Brilzee-eend

Grote Zee-eend

IJseend

Nonnetje

Brilduiker

Grote Zaagbek

Middelste Zaagbek

Krakeend

Bronskopeend

Smient

Amerikaanse Smient

Blauwvleugeltaling

Slobeend

Wilde Eend

Pijlstaart

Zomertaling

Siberische Taling

Wintertaling

Amerikaanse Wintertaling

Korhoen

Patrijs

Kwartel

Roodkeelduiker

Parelduiker

IJsduiker

Geelsnavelduiker

Dikbekfuut

Dodaars

Fuut

Roodhalsfuut

Kuifduiker

Geoorde Fuut

Noordse Stormvogel

'donsstormvogel'

Bulwers Stormvogel

Kuhls Pijlstormvogel

Grote Pijlstormvogel

Gauwe Pijlstormvogel

Noordse Pijlstormvogel

Vale Pijlstormvogel (1997)

Bont Stormvogeltje

Stormvogeltje (2000)

Vaal Stormvogeltje

Jan-van-Gent

Dwerqaalscholver

Aalscholver

Grote Aalscholver (P.c.c.)

Kuifaalscholver

Roze Pelikaan

Roerdomp

Woudaap

Kwak

Ralreiger

Koereiger (1997)

Kleine Zilverreiger

Grote Zilverreiger

Blauwe Reiger

Purperreiger

Zwarte Ooievaar

Ooievaar

Zwarte Ibis (2000)

Lepelaar

Flamingo (1992)

Wespendief

Grijze Wouw

Zwarte Wouw

Rode Wouw

Witbandzeearend

Aasgier

Vale Gier

Monniksgier

Slangenarend

Bruine Kiekendief

Blauwe Kiekendief

Steppekiekendief

Grauwe Kiekendief

Havik

Sperwer

Buizerd

Steppebulzerd

Arendbuizerd

Ruigpootbuizerd

Schreeuwarend

Bastaardarend

Steppearend

Steenarend

Dwergarend

Havikarend

Visarend

Kleine Torenvalk

Torenvalk

Roodpootvalk

Smelleken

IJslands Smelleken (F.c.s.)

Boomvalk

Giervalk

Slechtvalk

Waterral

Porseleinhoen

Klein Waterhoen

Kleinst Waterhoen

Kwartelkoning

Waterhoen

Meerkoet

Kraanvogel

Canadese Kraanvogel

Jufferkraanvogel

Kleine Trap

Oostelijke Kraagtrap

Grote Trap

Scholekster

Steltkluut

Kluut

Griel

Renvogel

Vorkstaartplevier

Steppevorkstaartplevier

Kleine Plevier

Bontbekplevier

Strandplevier

Woestijnplevier

Morinelplevier

Amerikaanse Goudplevier

Aziatische Goudplevier

Goudplevier

Zilverplevier

Steppekievit

Witstaartkievit

Kievit

Grote Kanoet

Kanoet

Drieteenstrandloper

Grijze Strandloper

Roodkeelstrandloper

Kleine Strandloper

Temmincks Strandloper

Bonapartes Strandloper

Bairds Strandloper

Gestreepte Strandloper (2000)

Siberische Strandloper

Krombekstrandloper

Paarse Strandloper

Bonte Strandloper

Breedbekstrandloper

Steltstrandloper

Blonde Ruiter

Kemphaan

Bokje

Watersnip

Poelsnip

Grote Grijze Snip

Houtsnip

Grutto

IJslandse Grutto (L.I.I.) (1990)

Rosse Grutto

Regenwulp

Dunbekwulp

Wulp

Bartrams Ruiter

Zwarte Ruiter

Tureluur

Poelruiter (1992)

Groenpootruiter

Grote Geelpootruiter

Kleine Geelpootruiter

Witgat

Bosruiter

Terekruiter

Oeverloper

Amerikaanse Oeverloper

Steenloper

Grote Franjepoot

Grauwe Franjepoot

Rosse Franjepoot

Middelste Jager

Kleine Jager

Kleinste Jager (1992)

Grote Jager

Reuzenzwartkopmeeuw

Zwartkopmeeuw

Lachmeeuw

Franklins Meeuw

Dwergmeeuw

Vorkstaartmeeuw

Kleine Kokmeeuw

Kokmeeuw

Ringsnavelmeeuw

Stormmeeuw

Russische Stormmeeuw (L.c.h.) (1994)

Zilvermeeuw

Baltische Mantelmeeuw

Kleine Mantelmeeuw

Geelpootmeeuw

Heuglins Meeuw

Pontische Meeuw (1997)

Kleine Burgemeester (1997)

Grote Burgemeester

Grote Mantelmeeuw

Ross' Meeuw

Drieteenmeeuw

Ivoormeeuw

Lachstern (1992)

Reuzenstern

Grote Stern

Amerikaanse Grote Stern (S.s.a.)

Dougalls Stern

Visdief

Noordse Stern

Forsters Stern

Brilstern

Dwergstern

Witwangstern (1995)

Zwarte Stern

Witvleugelstern

Zeekoet

Kortbekzeekoet

Alk

Zwarte Zeekoet

Kleine Alk

Papegaaiduiker

Steppehoer

Holenduif

Houtduif

Turkse Tortel

Zomertortel

Kuifkoekoek

Koekoek

Kerkuil

Witte Kerkuil (T.a.a.)

Dwergooruil

Oehoe

Sneeuwuil

Sperweruil

Steenuil

Bosuil

Ransuil

Velduil

Ruigpootuil

Nachtzwaluw

Stekelstaartgierzwaluw

Gierzwaluw

Alpengierzwaluw

IJsvogel

Bandijsvogel

Groene Bijeneter

Bijeneter (1992)

Scharrelaar

Hop

Draaihals

Grijskopspecht

Groene Specht

Zwarte Specht

Grote Bonte Specht

Middelste Bonte Specht (1997)

Kleine Bonte Specht

Kalanderleeuwerik

Kortteenleeuwerik

Kuifleeuwerik

Boomleeuwerik

Veldleeuwerik

Strandleeuwerik

Oeverzwaluw

Boerenzwaluw

Roodstuitzwaluw

Huiszwaluw

Grote Pieper

Mongoolse Pieper

Duinpieper

Siberische Boompieper

Boompieper

Graspieper

Roodkeelpieper (1991)

Oeverpieper

Waterpieper

Britse Rotspieper (A.p.p.)

Engelse Kwikstaart

Gele Kwikstaart

Noordse Kwikstaart

Balkankwikstaart

Citroenkwikstaart

Grote Gele Kwikstaart

Witte Kwikstaart

Rouwkwikstaart

Pestvogel

Waterspreeuw

Winterkoning

Spotlijster

Heggenmus

Alpenheggenmus

Roodborst

Britse Roodborst (E.r.m.)

Noordse Nachtegaal

Nachtegaal

Blauwborst

Roodsterblauwborst (L.s.s.)

Blauwstaart

Perzische Roodborst

Zwarte Roodstaart

Gekraagde Roodstaart

Paapje
Roodborsttapuit
Aziatische Roodborsttapuit
Izabeltapuit
Tapuit
Bonte Tapuit
Oostelijke Blonde Tapuit
Westelijke Blonde Tapuit
Woestijntapuit
Rode Rotslijster
Goudlijster
Siberische Lijster
Beflijster
Merel
Vale Lijster
Bruine Lijster (T.n.e.)
Zwartkeellijster (T.r.a.)
Kramsvogel
Zanglijster
Koperwiek
Grote Lijster
Cetti's Zanger
Graszanger (2000)
Siberische Sprinkhaanzanger
Kleine Sprinkhaanzanger
Sprinkhaanzanger
Krekelzanger
Snor
Spotvogel
Orpheusspotvogel
Veldrietzanger
Struikrietzanger
Bosrietzanger
Kleine Karekiet
Rietzanger
Waterrietzanger (1992)
Kleine Spotvogel
Grote Karekiet
Provençaalse Grasmus
Brilgrasmus
Baardgrasmus
Kleine Zwartkop

Woestijngrasmus
Sperwergrasmus (1992)
Braamsluiper
Grasmus
Tuinfluiter
Zwartkop
Swinhoes Boszanger
Gauwe Fitis
Noordse Boszanger
Pallas' Boszanger (1996)
Bladkoning
Humes Bladkoning
Raddes Boszanger
Bruine Boszanger
Bergfluiter
Balkanbergfluiter
Fluiter
Tjiftjaf
Siberische Tjiftjaf (P.c.t.)
Iberische Tjiftjaf
Fitis
Goudhaan
Vuurgoudhaan
Gauwe Vliegenvanger
Kleine Vliegenvanger
Withalsvliegenvanger
Bonte Vliegenvanger
Baardman
Staartmees
Glanskop
Matkop
Kuifmees
Zwarte Mees
Pimpelmees
Koolmees
Pleskes Mees (P.cy. x P.ca.)
Boomklever
Rotskruiper
Taigaboomkruiper (1994)
Boomkruiper
Buidelmees
Wielewaal

Grauwe Klauwier
Turkestaanse Klauwier

Daurische Klauwier

Kleine Klapekster

Klapekster

Steppeklapekster

Roodkopklauwier

Gaai

Ekster

Notenkraker

Diksnavelnotenkraker (N.c.c.)

Kauw

Daurische Kauw

Huiskraal

Roek

Zwarte Kraai

Bonte Kraai

Raaf

Spreeuw

Roze Spreeuw

Huismus

Spaanse Mus

Ringmus

Roodoogvireo

Vink

Keep

Europese Kanarie

Groenling

Putter

Sijs

Kneu

Frater

Britse Frater (C.f.p.)

Kleine Barmsijs

Grote Barmsijs

Witstuitbarmsijs

Witbandkruisbek

Kruisbek

Grote Kruisbek

Roodmus (1991)

Haakbek

Goudvink

Appelvink

Mirtezanger

Witkruingors

Witkeelgors

Griize Junco

IJsgors

Sneeuwgors

IJslandse Sneeuwgors (P.n.i.)

Maskergors

Witkopgors

Geelgors

Cirlgors

Ortolaan

Bruinkeelortolaan

Geelbrauwgors

Bosgors

Dwerggors

Rosse Gors

Wilgengors

Rietgors

Bruinkopgors

Zwartkopgors

Grauwe Gors

Indigogors

Baltimoretroepiaal